

ŠVICARSKA

PROFIL EMITIVNOG TRŽIŠTA - IZDANJE 2023.

SADRŽAJ

OPĆI PODACI O TRŽIŠTU	3
POLITIČKO UREĐENJE	3
STANOVNIŠTVO	3
OPĆE KARAKTERISTIKE GOSPODARSTVA.....	4
MEDIJI I OGLAŠAVANJE NA TRŽIŠTU.....	8
PROFIL EMITIVNOG TURISTIČKOG TRŽIŠTA U 2021. i 2022. GODINI.....	11
PREGLED ORGANIZATORA PUTOVANJA NA TRŽIŠTU.....	15
DOPRINOS TRŽIŠTA UKUPNOM HRVATSKOM TURISTIČKOM REZULTATU	17
REZULTATI 2022. PREMA SUSTAVU eVISITOR (svi kapaciteti).....	18
TURISTIČKA SEZONA 2023. – OPĆI POKAZATELJI	22
TURISTIČKA SEZONA 2023. – HRVATSKA	23

OPĆI PODACI O TRŽIŠTU

Službeni naziv: Švicarska Konfederacija

Površina

Površina Švicarske iznosi 41.285 km². Švicarska graniči na sjeveru s Njemačkom, na istoku s Austrijom i Lihtenštajnom, na jugu s Italijom i na zapadu s Francuskom. Švicarska se sastoji od 26 kantona i to: Zürich (1.564.228 stanovnika), Bern (1.047.111 stanovnika), Waadt (822.790 stanovnika), Aargau (702.894 stanovnika), St. Gallen (519.136 stanovnika), Ženeva (509.269 stanovnika), Luzern (420.239 stanovnika), Wallis (353.085 stanovnika), Tessin (352.156 stanovnika), Freiburg (329.735 stanovnika), Basel (292.718 stanovnika), Thurgau (285.930 stanovnika), Solothurn (280.170 stanovnika), Graubünden (201.342 stanovnika), Basel-Grad (195.907 stanovnika), Neuenburg (176.127 stanovnika), Schwyz (163.677 stanovnika), Zug (129.764 stanovnika), Schaffhausen (83.989 stanovnika), Jura (73.776 stanovnika), Appenzell Ausserrhoden (55.575 stanovnika), Nidwalden (43.882 stanovnika), Glarus (41.186 stanovnika), Obwalden (38.427 stanovnika), Uri (37.040 stanovnika) i Appenzell Innerrhoden (16.357 stanovnika). Svaki kanton ima visok stupanj autonomije u zakonodavstvu i poreznoj politici.

Glavni grad: Bern (134.243 stanovnika)

Najveći gradovi: Zürich s 423.044 stanovnika, Ženeva s 203.315 stanovnika, Basel s 173.942 stanovnika, Lausanne s 140.577 stanovnika (stanje na dan 31. prosinca 2021. godine).

POLITIČKO UREĐENJE

Švicarska je prema političkom uređenju konfederalna parlamentarna demokratska republika koja se sastoji od 26 kantona. Vlada Švicarske se sastoji od 7 članova saveznog vijeća, a dužnost predsjednika kolektivnog predsjedništva od 2022. godine obnaša Ignazio Cassis.

STANOVNIŠTVO

Najvažniji podaci o stanovništvu za 2021. godinu ¹

Broj stanovnika	8.738.791
Muškarci	4.400.588
Žene	4.338.203
Rođenja	89.644
Smrtni slučajevi	71.192
Očekivana životna dob pri porodu (u godinama)	
Muškarci	81.6
Žene	85.7

¹ Izvor: Bundesamt für Statistik Schweiz

Službeni jezik: službeni jezici su njemački, francuski, talijanski i retoromanski.

Valuta: kako Švicarska nije članica Europske Unije službena valuta je Švicarski Franak (CHF), međutim na mnogim mjestima u Švicarskoj se cijene izražavaju u eurima i u švicarskim francima, te se često može plaćati u eurima.

OPĆE KARAKTERISTIKE GOSPODARSTVA

Švicarska nije članica EU, međutim njena suradnja sa EU, odnosno zemljama EU datira još iz 1972. godine na političkoj, ekonomskoj i kulturnoj razini temeljenoj na bilateralnim ugovorima. Prvi bilateralni ugovori su stupili na snagu 1973. godine i odnosili su se na slobodnu trgovinu, slijede bilateralni ugovori u domeni osiguranja, carina, slobode kretanja i zapošljavanja, tehničkih odrednica u trgovinskoj razmjeni, javne nabave, poljoprivrede, istraživanja, zračnog prometa, kopnenog prijevoza, Šengenskog sporazuma, automatske razmijene informacija, borbe protiv korupcije, poljoprivredne prerađivačke industrije, projekta „kreativna Europa“, Europske agencije za okoliš, statistike, izbjegavanja dvostrukog oporezivanja, obrazovanja, suradnje sa Europol i Eurojust, suradnje s Europskom agencijom za obranu, suradnje s institucijama za javno nadmetanje, suradnje u satelitskim programima Galileo i EGNOS, suradnje s europskim ustanovama za azilante te suradnje na povezivanju sistema emisija plinova CO₂.

Pored navedenih bilateralnih ugovora, za pristup Švicarske EU tržištu od posebne su važnosti i kasnije sklopljeni bilateralni ugovori poznati pod nazivima „Bilaterale I“ i „Bilaterale II“. Bilateralni ugovori „Bilaterale I“ sklopljeni 21. lipnja 1999. godine. Ovi sporazumi bili su dio reformi za suzbijanje slabog gospodarskog rasta u 90-tim godinama. Lakši pristup EU tržištu koji je rezultirao ovim bilateralnim ugovorima bio je od velike važnosti za izvoz i dobavljače te su pojedini sektorski ugovori doveli do rasta potražnje za švicarskim proizvodima. Nadalje, dostupnost stručnog kadra uslijed sporazuma o slobodnom kretanju na tržištu rada omogućilo je dobru iskorištenost dodatne potražnje za izvozom, te je povodom pojačane suradnje sa EU na različitim istraživanjima povećana efikasnost izdataka za istraživanja.

Bilateralni ugovori „Bilaterale II“ stupili su na snagu 2008. godine i pojednostavili međugraničnu mobilnost unutar Šengenskog prostora za švicarske državljane te osigurali sigurnost jačanjem vanjskih granica Šengenskog prostora te pojačanoj suradnji policija i pravosuđa između Švicarske i EU.

Aktualno stanje BDP-a, usporedba s prethodnim godinama i prognoza za naredne godine; BDP po glavi stanovnika

Stručna skupina za ekonomske prognoze značajno je smanjila prognozu rasta za Švicarsku na 2,0% u 2022. i 1,1% u 2023. (sportski događaji - ispravljeno). Švicarsko gospodarstvo može se osvrnuti na pozitivnu prvu polovicu 2022. Ali izgledi su se pogoršali. Napeta energetska situacija i naglo povećanje cijena opterećuju izgled, posebno u Europi.

Prognoze Švicarska (promjene u %) ²

	2022.		2023.	
BDP, sportski događaji - ispravljeno	2.0	(2.6)	1.1	(1.9)
BDP	2.1	(2.8)	0.8	(1.6)
Privatna potrošnja	4.0	(3.5)	1.4	(1.8)
Državna potrošnja	0.3	(0.3)	-2.5	(-0.9)
Građevinske investicije	-2.2	(-1.9)	-0.2	(-0.4)
Kapitalna dobra	1.7	(2.3)	1.7	(3.0)
Izvoze	4.0	(5.7)	2.0	(2.9)
Uvozi	5.6	(7.4)	2.4	(3.2)
Ekvivalentno puno radno vrijeme	2.7	(2.1)	0.7	(0.8)
Stopa nezaposlenosti u %	2.2	(2.1)	2.3	(2.0)
Nacionalni indeks potrošačkih cijena	3.0	(2.5)	2.3	(1.9)

Postotak nezaposlenosti u 2021., aktualno stanje u 2022. i procjena trenda

Prema izvještaju državnog tajništva za gospodarstvo (SECO) krajem rujna 2022. godine u regionalnim centrima za zapošljavanje (RAV) u Švicarskoj je registrirano ukupno 89.526 nezaposlenih, odnosno 1.846 manje nego u kolovozu. Stopa nezaposlenosti pala je sa 2,0% na 1,9%. U odnosu na isti mjesec prošle godine, nezaposlenost se smanjila za 30.768 osoba (-25,6%). Kao rezultat gospodarskog usporavanja, razvoj zapošljavanja vjerojatno će oslabiti nakon snažne prve polovice 2022., a nezaposlenost bi trebala postupno početi rasti u četvrtom tromjesečju. U prosjeku za 2022. stopa nezaposlenosti će vjerojatno biti 2,2%, nakon čega slijedi 2,3% 2023.

Nezaposlenost i promjene u rujnu 2022., kolovozu 2022. i u rujnu 2021.³

Nezaposlenost	rujan 2022.	kolovoz 2022.	rujan 2021.	Promjena u odnosu			
				na prethodni mjesec u %		na prethodnu godinu u %	
Broj nezaposlenih	89'526	91'372	120'294	-1'846	-2.0	-30'768	-25.6
Stopa nezaposlenih	1.9%	2.0%	2.6%		-0.1 *)		-0.7 *)
Stopa nezaposlenost (Od 15 do 24 godina)	9'368	9'761	12'553	-393	-4.0	-3'185	-25.4
Stopa nezaposlenosti mladih	2.1%	2.2%	2.8%		-0.1 *)		-0.7 *)
Broj nezaposlenih (od 50 do 64 godina)	27'184	27'566	36'546	-382	-1.4	-9'362	25.6
Stopa nezaposlenost (od 50 do 64 godina)	1.9%	2.0%	2.6%		-0.1 *)		-0.7 *)
Dugotrajno nezaposlenih	17'075	18'146	32'196	-1'071	-5.9	-15'121	-47.0

² Izvor:: Staatssekretariat für Wirtschaft <https://www.seco.admin.ch/seco/de/home/wirtschaftslage---wirtschaftspolitik/Wirtschaftslage/konjunkturprognosen.html#:~:text=erwartet,Aussichten%20haben%20sich%20aber%20verschlechtert.>

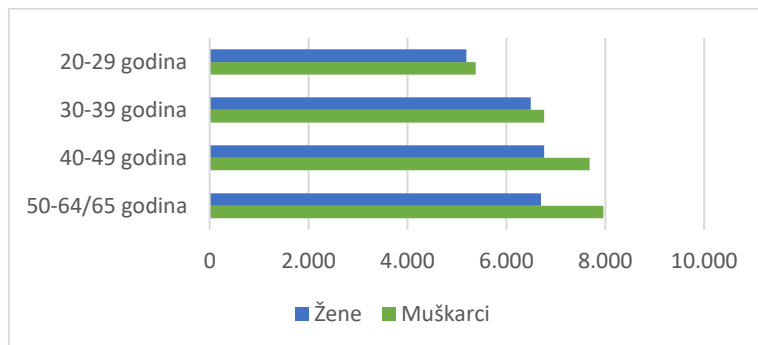
³ Izvor: Bundesamt für Statistik Schweiz: <https://www.bfs.admin.ch/bfs/de/home/statistiken/arbeits-erwerb/erwerbslosigkeit-unterbeschaeftigung.assetdetail.23506682.html>

Osobe koji traže posao	159'399	161'394	208'282	-1'995	-1.2	-48'883	-23.5
Ukupno prijavljena slobodna radna mjesta	69'842	68'262	60'588	1'580	2.3	9'254	15.3

*) u postotnim bodovima

Prosječna Plaća

Mjesečna bruto plaća prema dobi i spolu u 2020 ⁴

Stopa inflacije

Prosječna godišnja inflacija u Švicarskoj ⁵

Godina	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.
promjena u %	-0.4	0.5	0.9	0.4	-0.7	0.6

Vanjskotrgovinska bilanca

Švicarska spada među zemlje s najvećim udjelom izvoza u BDP-u. Tijekom 2021. godine Švicarska je ostvarila izvoz roba u visini od 247.728 milijarde švicarskih franaka, a uvoz u visini od 296.504 milijarde švicarskih franaka. Glavni izvozni proizvodi bili su kemijsko-farmacijski proizvodi (130,9 milijarde CHF)

Vanjska trgovina Švicarske (u milijunima CHF) ⁶

Godina	Uvoz	Izvoz	Saldo
2006.	177.148	185.216	8.068
2007.	193.216	206.252	13.036
2008.	197.520	215.984	18.464
2009.	168.998	187.448	18.450

⁴ Izvor: Bundesamt für Statistik Schweiz: <https://www.bfs.admin.ch/bfs/de/home/statistiken/arbeit-erwerb/loehne-erwerbseinkommen-arbeitskosten/lohniveau-schweiz/personenbezogene-merkmale.htm>

⁵ Izvor: Bundesamt für Statistik Schweiz: <https://www.bfs.admin.ch/bfs/de/home/statistiken/preise/landesindex-konsumentenpreise.html>

⁶ Izvor: Bundesamt für Statistik Schweiz: <https://www.bfs.admin.ch/bfs/de/home/statistiken/industrie-dienstleistungen/aussenhandel.html>

2010.	183.436	203.484	20.048
2011.	184.540	208.203	23.663
2012.	277.544	292.958	15.414
2013.	298.394	332.137	33.743
2014.	252.505	285.179	32.674
2015.	243.772	279.155	35.383
2016.	266.137	298.408	32.271
2017.	265.572	294.894	29.322
2018.	273.389	303.886	30.497
2019.	276.058	311.977	35.919
2020.	273.767	299.462	25.695
2021.	296.504	347.728	51.224

Procjena nastavka pandemije bolesti COVID 19 te učinaka aktualne energetske-inflatorne krize na stanje gospodarstva u ostatku 2022. te u 2023. godini ⁷

Kao što se i očekivalo, švicarsko gospodarstvo nastavilo se oporavljati u drugom tromjesečju 2022. Rast BDP-a potaknuo je uslužni sektor. Konkretno, potrošnja u područjima provođenja slobodnog vremena, ugostiteljstva i putovanja naglo je porasla nakon ukidanja javnozdravstvenih mjera.

Povoljan razvoj tržišta rada trebao bi i dalje podržavati potrošnju, budući da je inflacija u Švicarskoj još uvijek na relativno umjerenj razini. Dijelovi domaćeg gospodarstva stoga bi se trebali nastaviti oporavljati. Međutim, izazovno međunarodno okruženje vjerojatno će imati sve sporiji učinak na ekonomski osjetljiva područja izvozno orijentirane industrije. Euro-područje, SAD i Kina, glavni trgovinski partneri Švicarske, trebali bi se razvijati sporije nego što se očekuje u lipanjskoj prognozi. Općenito, stručna skupina očekuje da će se švicarsko gospodarstvo širiti sporije u bliskoj budućnosti.

Daljnji razvoj gospodarstva presudno ovisi o globalnom gospodarskom razvoju kao i opskrbi energijom. Rizik od nestašice energije u Europi povećao se s obzirom na nagli pad opskrbe plinom iz Rusije i ograničenu dostupnost energije francuskih nuklearnih elektrana. S druge strane, europska skladišta plina do sada su dosta dobro popunjena, a potrošnja energije bit će smanjena u nadolazećim mjesecima jer će kućanstva i tvrtke nastojati štedjeti. Za svoju prognozu stručna skupina pretpostavlja da neće biti izraženog nedostatka energije s raširenim gubicima proizvodnje.

Skupina stručnjaka predviđa gospodarski rast od 2,0% za Švicarsku u 2022. (BDP prilagođen za sportske događaje). Revizija naniže u odnosu na prognozu iz lipnja (2,6%) posljedica je činjenice da je, prema sadašnjim podacima, gospodarski oporavak u 2021. bio jači od očekivanog, tako da je preostali potencijal gospodarskog sustizanja ukupno manji.

Za 2023. skupina stručnjaka značajno je smanjila svoju prognozu rasta na 1,1% (prilagođeno za sportske događaje; lipanjska prognoza: 1,9%). Kao rezultat snažnije dinamike cijena i restriktivnije monetarne politike, potražnja u inozemstvu vjerojatno će se do kraja prognosnog horizonta razvijati manje snažno od pretpostavljenog u lipanjskoj prognozi, što usporava švicarski izvoz. Zbog rasta cijena energije, u Švicarskoj se također očekuju veće stope inflacije od prethodno

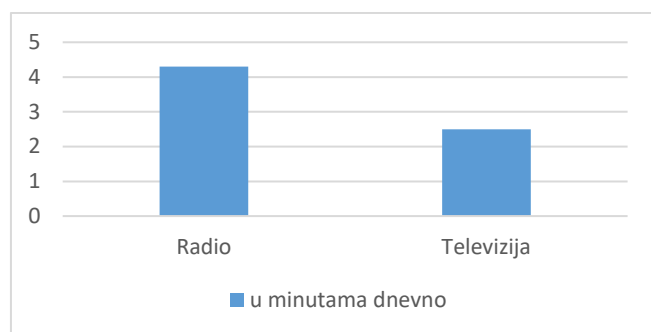
⁷ Izvor: SECO – Staatssekretariat für Wirtschaft: <https://www.seco.admin.ch/seco/de/home/seco/nsb-news.msg-id-90406.html>

očekivanih (revizija prognoze inflacije naviše na 3,0% za 2022. i 2,3% za 2023.). Mogu se pretpostaviti odgovarajući demotivirajući učinci na domaću potražnju.

Eventualni nastavak strogih restriktivnih mjera u vezi s korona virusom mogao bi dodatno oslabiti švicarsko gospodarstvo.

MEDIJI I OGLAŠAVANJE NA TRŽIŠTU

Najviše praćeni mediji u Švicarskoj su televizija (120 minuta dnevno) i radio (85 minuta dnevno).⁸

Tiskovni mediji⁹

Tiraža i broj čitatelja dnevnih i vikend izdanja prema jezičnim regijama – 2020.			
Naziv	Tiraža (u 1000)	Broj čitatelja (u 1000)	Izdavačka kuća
Njemačko govorno područje			
Dnevne novine			
20 Minuten (gratuit)	311	1 016	Tamedia AG
Blick	91	381	Ringier AG
Tages-Anzeiger	114	340	Tamedia AG
Die Nordostschweiz 5)	120	344	AZ Medien AG und weitere
Berner Zeitung & Der Bund	111	281	Tamedia AG
Neue Zürcher Zeitung	88	206	NZZ-Gruppe
Die Südostschweiz	148	153	Südostschweiz und weitere
Luzerner Zeitung	102	241	NZZ-Gruppe
St. Galler Tagblatt	99	253	NZZ-Gruppe
Basler Zeitung	38	94	Tamedia AG
Nedjeljna izdanja			
Sonntags Blick	108	409	Ringier AG
Sonntags Zeitung	137	459	Tamedia AG
NZZ am Sonntag	107	330	NZZ-Gruppe

⁸ Izvor: Mediapulse AG und SRG SSR: <https://www.bfs.admin.ch/bfs/de/home/statistiken/kultur-medien-informationsgesellschaft-sport/medien/medienangebot-nutzung.html>

⁹ Izvor: WEMF AG: <https://www.bfs.admin.ch/bfs/de/home/statistiken/kultur-medien-informationsgesellschaft-sport/medien/medienangebot-nutzung/printmedien.assetdetail.22869654.html>

Tiraža i broj čitatelja dnevnih i vikend izdanja prema jezičnim regijama – 2020.			
Naziv	Tiraža (u 1000)	Broj čitatelja (u 1000)	Izdavačka kuća
Francusko govorno područje			
Dnevne novine			
20 Minutes	131	408	Tamedia AG
24 Heures	46	127	Tamedia AG
Tribune de Genève	31	92	Tamedia AG
Le Temps	35	94	Ringier AG
Le Nouvelliste	48	107	Editions Suisse Holding (Hersant)
La Liberté	37	93	Imprimerie St-Paul
Arcinfo (Express / Impartial)	33	58	Société Neuchâteloise de Presse SA
Nedjeljna izdanja			
Le Matin Dimanche	71	319	Tamedia AG

Tiraža i broj čitatelja dnevnih i vikend izdanja prema jezičnim regijama – 2020.			
Naziv	Tiraža (u 1000)	Broj čitatelja (u 1000)	Izdavačka kuća
Talijansko govorno područje			
Dnevne novine			
Corriere del Ticino	30	90	Società editrice del CdT SA
20 Minuti	23	74	Tamedia AG
La Regione Ticino	24	80	La Regione Ticino
Nedjeljna izdanja			
Il Caffè della Domenica (gratuit)	-		Rezzonico Editore
Il Mattino della Domenica (gratuit)	-	40	Meutel 2000 SA (Lega)

Magazini i časopisi ¹⁰

Magazini		Naklada	
		2020/21	2021/22
Beobachter	njemački / nacionalna pokrivenost	199.314	184.927
Schweizer Familie	njemački / nacionalna pokrivenost	124.914	118.923
Schweizer Illustrierte	njemački / nacionalna pokrivenost	98.169	89.816
NZZ Folio	njemački / nacionalna pokrivenost	73.883	69.928
L'illustré	njemački / regionalna pokrivenost	45.241	40.592
Die Weltwoche	njemački / regionalna pokrivenost	35.288	36.076
Reader's Digest Schweiz	njemački / nacionalna pokrivenost	26.971	24.110
Bilanz	njemački / regionalna pokrivenost	22.834	21.958
Ticino 7	njemački / nacionalna pokrivenost	20.902	19.707
Handelszeitung	talijanski / regionalna pokrivenost	19.938	19.130
Finanz und Wirtschaft	francuski / regionalna pokrivenost	16.859	15.796

¹⁰ Izvor: Statista: <https://de.statista.com/statistik/daten/studie/420227/umfrage/zeitschriften-mit-der-hoechsten-auflage-in-der-schweiz/>

Stručni tisak¹¹

Travel Inside – Stručna publikacija orijentirana prema profesionalnoj publici i njezinim potrebama za informacijama. Publikacija već više od 30 godina (od 1986. godine) obrađuje događanja u turizmu, analizira i komentira razvoj u turističkom sektoru, ukazuje na trendove i objavljuje intervjue s ljudima iz struke. Tiraža za njemačko govorno područje iznosi 5.500 primjeraka i publikacija izlazi tjedno, dok tiraža za retroromansko područje Švicarske iznosi 2.400 te izlazi dvotjedno. Novosti iz turističkog sektora objavljuju se online na portalu travelinside.ch te se u obliku newslettera šalju na e-mail bazu njemačkih i francuskih turističkih agencija. Travel Inside organizira i evente poput Swiss Travel Day uključujući Travel Trade Workshop, Swiss Travel Summit, Swiss Travel Awards i Travel Personality Awards. U zapadnoj Švicarskoj organizira TTW Romandie uključujući Travel Personality Award Romandie, te nadalje Insider After Work Apéros (IAWA) koji okuplja profesionalce iz turizma iz Basela, Berna, Lausanne-a, Ženeve i Züricha. Izdavačka kuća je Primus Verlag koji pored Travel Inside još izdaje Business Traveltip, MICE-tip, traveltip, honeymoontip, cruisetip i Event Location Guide Switzerland.

Travel News - vodeći švicarski portal za novosti u sektoru turizma i putovanja orijentiran na švicarsku publiku kao B2B2C medijska platforma. Na portalu se objavljuju aktualne novosti, pozadine i komentari vezani uz ponuditelje putovanja, destinacije, zračne prijevoznike, hotelijere, krstarenja, poslovna putovanja i tehnologije. Portal je pokrenut 2015. godine te omogućuje pretplatu na besplatni dnevni newsletter. Web stranica travelnews.ch bilježi 122.000 posjeta mjesečno te 69.000 Unique Visitors mjesečno, portal je osnovan od strane dugogodišnjih znalaca iz turizma i profesionalaca iz medijske djelatnosti Vanesse Bay, Raphaël Surber, Gianni Moccetti i Gregor Waser.

SRV-Handbuch (Švicarska udruga turističkih agencija – manual): «Marketing, Recht, Gründung, Kauf und Verkauf eines Reisebüros» - sve potrebne informacije za vođenje uspješne turističke agencije na 70 stranica. Za sve interesente koji žele osnovati ili kupiti turističku agenciju ovaj priručnik nudi korisne linkove i adrese kao i ček-listu za jednostavan ulaz u branšu. Manual se može naručiti preko web stranice SRV.

Televizija¹²

NAJVAŽNIJE TV POSTAJE U ŠVICARSKOJ			
TV postaja	Njemačka Švicarska	Francuska Švicarska	Talijanska Švicarska
Tržišni udio u 2020. godini u %			
SRG SSR 1	20	22	21
SRG SSR 2	10	7	6
SRFINFO	2	0	0
DRUGE SRG SSR	0	1	4
Ukupno SRG SSR	32	29	33
Privatne TV postaje u Švicarskoj	9	2	3
Inozemne TV postaje u Švicarskoj	59	69	64

¹¹ Izvor: Die Schweizer Reisebranche - rujan 2021., Schweizer Reiseverband (SRV)

¹² Izvor: Mediapulse AG und SRG SSR

Regionalne TV postaje: Léman Bleu, Tele Basel, Tele Bärn, Tele M1, Tele Ostschweiz, Tele Südostschweiz, Tele Ticino, Tele Top, Tele Züri, Tele Bilingue, Tele 1, La télé.

Radio ¹³

NAJVAŽNIJE RADIO POSTAJE U ŠVICARSKOJ			
Radio postaja	Njemačka Švicarska	Francuska Švicarska	Talijanska Švicarska
Tržišni udio u 2020. godini u %			
SRG SSR 1	28	32	34
SRG SSR 2	3	2	5
SRG SSR 3	14	6	18
SRG SSR SRF Musikwelle / Option Musique	7	9	
DRUGE SRG SSR	7	11	15
<u>Ukupno SRG SSR</u>	<u>60</u>	<u>61</u>	<u>73</u>
Privatne radio postaje u Švicarskoj	37	30	22
Inozemne radio postaje u Švicarskoj	3	9	6

PROFIL EMITIVNOG TURISTIČKOG TRŽIŠTA U 2021. I 2022. GODINI

Generalni osvrt na aktualno stanje na emitivnom turističkom tržištu ¹⁴

Turizam je jedan od najvažnijih izvoznih sektora Švicarske. Zbog posebnog položaja Alpa, švicarska skijaška područja spadaju među najvažnije regije zimskih sportova na svijetu. Popularnost planinarenja se posljednjih godina povećala. U prosjeku se u godinu dana 2,7 milijuna Švicaraca i dodatnih 300.000 stranih turista „preseli“ u Alpe.

Prema podacima Državnog zavoda za statistiku Švicarske, Švicarska je u razdoblju od siječnja do kolovoza 2022. godine ostvarila 25,9 milijuna hotelskih noćenja. To je +34,2% ili +6,6 milijuna noćenja u odnosu na isto razdoblje prethodne godine. Ukupno su strani gosti ostvarili 11,3 milijuna noćenja (+131,4%; +6,4 milijuna). Domaći gosti ostvarili su 14,6 milijuna noćenja (+1,2%; +175.000).

Utjecaj pandemije bolesti COVID 19 i ekonomskih kretanja na turistički promet u 2021. i 2022. ¹⁵

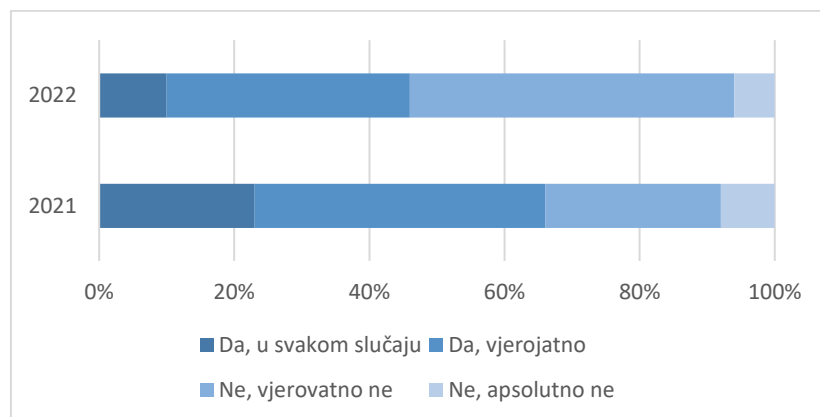
Istraživanje europskog putnog osiguranja Generali iz svibnja 2022. pokazuje da se s ukidanjem Covid mjera oko 46% ispitanih osjeća puno slobodnije i manje ograničeno pri planiranju putovanja. Prošle godine stvari su izgledale drugačije: 2021. godine 66% ispitanih reklo je da će im Covid mjere ograničiti ljetni odmor. Isključivanje, opuštanje i promjena okruženja ostaju glavni razlozi za ljetovanje tijekom 2022. godine.

¹³ Izvor: Mediapulse AG und SRG SSR

¹⁴ Izvor: Bundesamt für Statistik: <https://www.bfs.admin.ch/bfs/de/home/statistiken/tourismus.gnpdetail.2022-0346.html>

¹⁵ Izvor: Generali Reiseversicherung: <https://www.generali.ch/allgemein/medienmitteilungen/schweizerinnen-und-schweizer-wollen-verpasste-ferien-im-ausland-nachholen>

Pitanje: Mislite li da će vas COVID mjere ograničiti na godišnjem odmoru?

Ukupan broj stanovnika koji su tijekom 2021. otputovali na odmor i procjene broja putovanja u 2022.

U 2021. godini Švicarskoj bilježi u prosjeku 1,9 putovanja s noćenjem i 7,1 jednodnevnih putovanja po stanovniku.

Broj stanovnika koji su u 2021. na odmor otputovali u inozemstvo / odmor proveli u vlastitoj zemlji (omjer) – procjene za 2022.

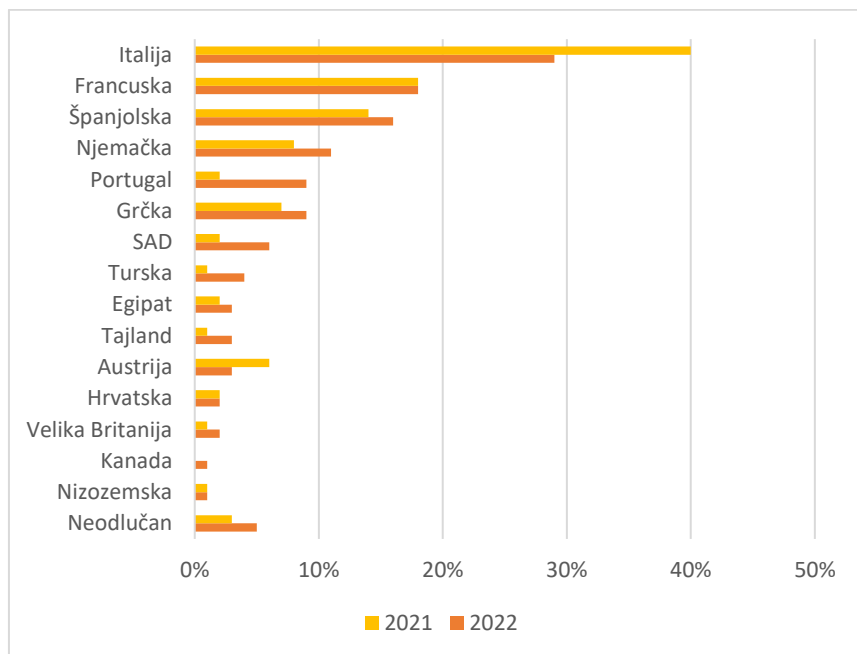
U 2021. godini 45% putovanja s noćenjem realizirano je u inozemstvu te 55% putovanja u vlastitoj zemlji.

Redoslijed omiljenih destinacija u 2021. – procjene za 2022.¹⁶

U 2021. 42% ispitanih izjavilo je da će provesti odmor u Švicarskoj, u 2022. samo 27%. Omiljena destinacija izvan državnih granica je Italija, slijede Francuska i Španjolska. U ožujku gotovo trećina ispitanih još nije znala gdje će ljetovati.

¹⁶ Izvor: Generali Reiseversicherung: <https://www.generali.ch/allgemein/medienmitteilungen/schweizerinnen-und-schweizer-wollen-verpasste-ferien-im-ausland-nachholen>

Redosljed omiljenih destinacija u inozemstvu 2021. i 2022. godine

Vrsta prijevoza koji su turisti preferirali prilikom odlaska na godišnji odmor u 2021. – procjene za 2022. ¹⁷

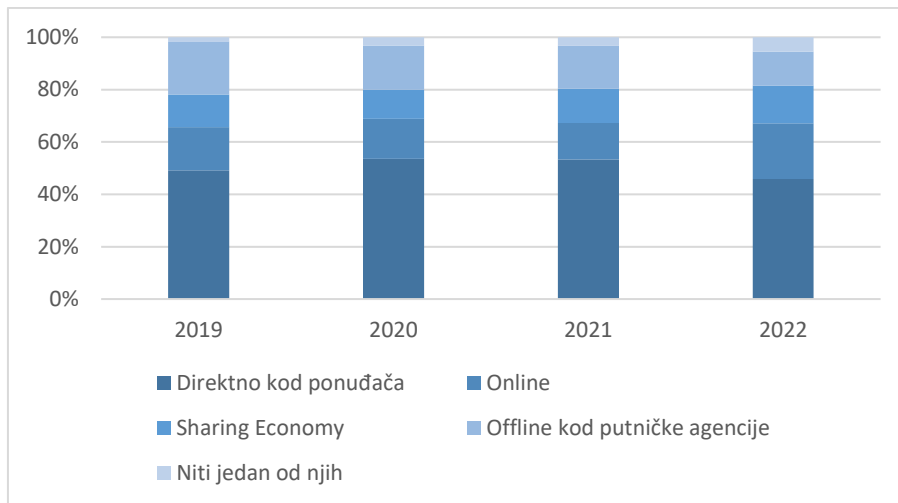
Prema istraživanju europskog putnog osiguranja Generali u svibnju 2022., kao i prethodne godine, većina ispitanih putovala je vlastitim automobilom (48 posto). Osim ovog trenda, prisutna je i razlika u odabiru načina putovanja među spolovima. 46% žena navodi da ovo ljeto više voli putovati automobilom. Za muškarce to je samo 39%. 33% muškaraca i samo 17% žena planira putovati javnim prijevozom, tj. vlakom ili autobusom. Obitelji se uglavnom koriste automobilom ili zrakoplovom, pri čemu je automobil nešto popularniji s 46%, ispred zrakoplova s 41%.

Koji su način organiziranja odmora / bukiranja turisti preferirali prilikom odlaska na godišnji odmor u 2021. – procjene za 2022. ¹⁸

Allianz Partners (Allianz Travel & Allianz Assistance), osiguravajuća kuća koja se u zadnjih 60 godina specijalizirala na putna osiguranja, već 26. godina za redom provodi anketu te u suradnji s SRV (Schweizer Reise-Verband) izrađuje studiju o navikama putovanja Švicaraca „Buchungs- & Reiseverhalten der Schweizer Bevölkerung“. Prema anketi može se jasno vidjeti da su preferencije rezervacije jasno vidljive u online području. Offline putničke agencije ponovno su dijelom izgubile svoj tržišni udio u 2022. godini.

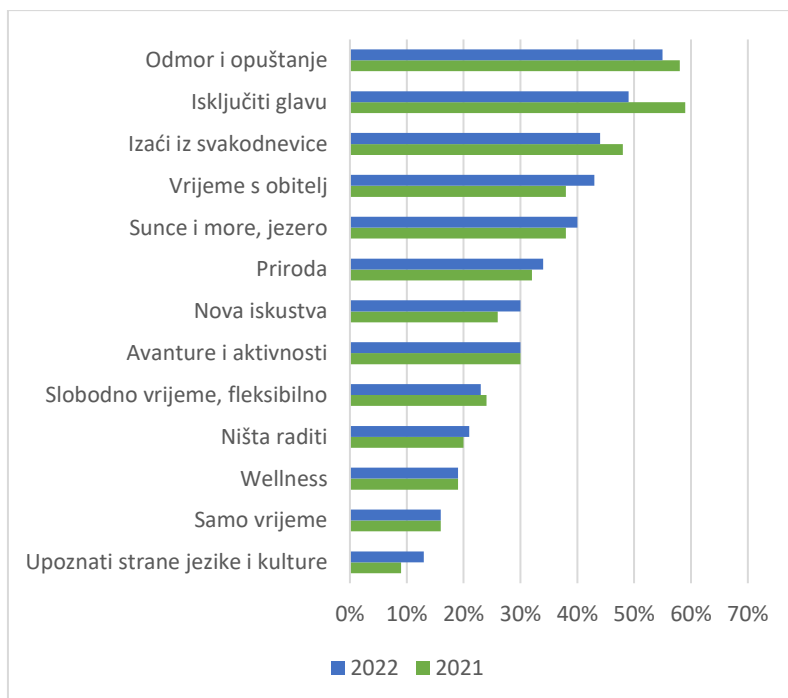
¹⁷ Izvor: Generali Reiseversicherung: <https://www.generali.ch/allgemein/medienmitteilungen/schweizerinnen-und-schweizer-wollen-verpasste-ferien-im-ausland-nachholen>

¹⁸ Izvor: Generali Reiseversicherung: <https://www.generali.ch/allgemein/medienmitteilungen/schweizerinnen-und-schweizer-wollen-verpasste-ferien-im-ausland-nachholen>

Razrada tržišta s obzirom na motiv putovanja u 2021. – procjene za 2022.

Motiv i razlog putovanja u 2021. godini u 58% slučajeva bili su odmor i opuštanje, „isključivanje“ (59%) te odmak od svakodnevice (48%). Muškarci prvenstveno žele „isključivanje“ (20%). Kod žena je glavni razlog provođenje vremena s obitelji (16%). Za 44% ispitanih glavni čimbenici stresa na putovanju su pandemija, 31% neizvjesnost planiranja, 28% moguće bolesti i 24% nepredvidljivost vremena.¹⁹

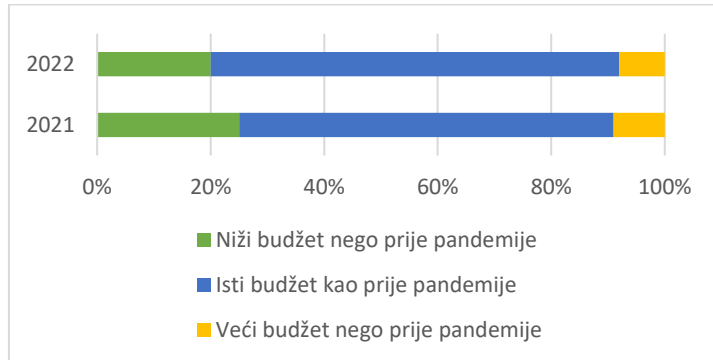

¹⁹ Izvor: Allianz Travel & Allianz Assistance: https://www.allianzpartners.com/content/dam/onemarketing/awp/azpartners.com/ch/pdf_docs/studies/20220908_Reise-und_Buchungsverhalten_2022.pdf

Prosječni budžet/potrošnja po putovanju u 2021. ²⁰

Istraživanje europskog putnog osiguranja Generali iz svibnja 2022. pokazuje da je 7 od 10 ispitanika planiralo putovati tijekom ljeta – bilo u Švicarsku ili inozemstvo. To odgovara povećanju od 8 postotnih bodova u usporedbi s prethodnom godinom. 72% ispitanih izjavilo je da su planirali nadolazeće praznike s istim budžetom kao prije izbijanja pandemije.

Pitanje: U usporedbi s odmorima na koje ste bili prije pandemije, koliki budžet planirate za ovaj godišnji odmor?

PREGLED ORGANIZATORA PUTOVANJA NA TRŽIŠTU

Osvrt na poslovno okruženje i eventualne promjene u domeni TO/TA tijekom 2021./2022.

Broj turističkih agencija u Švicarskoj od 2000. do 2020. godine smanjio se sa 3.706 na 1.557 turističkih agencija od kojih je 670 agencija aktivnih članova Udruge švicarskih putničkih agencija SRV (Schweizer Reise-Verband) te zapošljavaju 8.000 osoba. Najviše turističkih agencija nalazi se u kantonu Zürich, te zatim u regijama Bern i Ženeva. Glavni organizatori putovanja, lideri na tržištu su DER Touristik Suisse AG (Kuoni), Hotelplan Suisse i TUI Suisse Ltd, međutim, na tržištu posluje niz drugih neovisnih organizatora putovanja specijaliziranih na određenu regiju i/ili proizvod.

Hotelplan Suisse je švicarski ogranak internacionalne Hotelplan grupe te u Švicarskoj posluje putem šest vlastitih tržišnih marki i to Globus Reisen, Travelhouse, Tourisme Pour Tou, Hotelplan, powerd finder by Hotelplan i Migros Ferien, a mrežu agencija čini 98 poslovnica sa ukupno 900 zaposlenih (stanje na dan 23/01/2020). Na tržištu Švicarske Hotelplan Swiss posluje i sa 700 neovisnih turističkih agencija diljem Švicarske.

Hotelplan Group zastupljen je u Švicarskoj sa sljedećim podružnicama:

- Hotelplan Suisse
- Interhome
- bta first travel
- Bedfiner.com
- Finass

²⁰ Izvor: Generali Versicherung: <https://www.generali.ch/allgemein/medienmitteilungen/schweizerinnen-und-schweizer-wollen-verpasste-ferien-im-ausland-nachholen>

DER Touristik Suisse AG je tržišni lider koji zajedno s organizatorima putovanja Kuoni i Helvetic Tours te nekoliko specijalista na tržištu pokriva cijelu turističku ponudu na tržištu. Kao dio DER Touristik Group, DER Touristik Swiss AG je sastavni dio jednog od najvećih turističkih koncerna u Europi.

TUI Suisse Ltd. je vodeći turistički koncern na svijetu, a sestrinska tvrtka TUI Suisse u Švicarskoj se ubraja među najveće organizatore putovanja na tržištu. Pored TUI Suisse u koncern na švicarskom tržištu spada i Airtours čime TUI na ovom tržištu pokriva cijelu ponudu putovanja, od ekskluzivnih putovanja do jeftinih individualnih putovanja.

Knecht Reisegruppe je četvrti organizator putovanja po veličini u Švicarskoj, s više od 30 vlastitih poslovnica diljem Švicarske. Svoju ponudu prodaje i preko 850 odabranih švicarskih agencija s kojima je u partnerskim odnosima te na godišnjoj razini ostvaruje 100.000 putnika. U ponudi ima Australiju, Novi Zeland, Južnu Afriku, sjevernu Ameriku, srednju i latinsku Ameriku, Karibe, Skandinaviju, Island, Arktiku, Antarktiku, istočnu Europu, Rusiju, Baltik, centralnu Aziju i Mongoliju. U Knecht grupau ubrajaju se slijedeće marke: Knecht Reisen, Knecht Sportreisen, Latino Travel, Glur Reisen, Kira Reisen, Agrar Reisen, San-Siro-Reisen, Quo Vadis Reisen, Arcatour, Baumeler Reisen, Lohri Reisen, rhz Reisen, Reisebüro Leibacher, Latitudes Voyages, Eurobus, Lamprecht Reisen, Car Rouge i Rivage Flussreisen. Zbog epidemiološke situacije švicarski organizator putovanja Knecht Reisegruppe morao je ukinuti svako peto radno mjesto i zatvoriti 4 poslovnice.

Globetrotter Group AG je krovna organizacija različitih tvrtki koje posluju neovisno. Članovi ove grupacije su: Art of Travel AG, Bici AktivFerien, Bike Adventure Tours GmbH, Brasa Reisen AG, Globetrotter Club AG, Globetrotter Tours AG, Globetrotter Travel Service AG, Himalaya Tours AG, Media Touristik AG, Music Cruise AG, Nayak Reisen AG, Ozeania Reisen AG, Team Reisen AG, Wamo Globetrotter AG. Globetrotter je također ove godine najavio štednju i smanjivanje radnih mjesta.

ITS Coop Travel AG u svom portfelju poslovanja nudi paušalna putovanja s konceptom direktne prodaje za kupališni turizam, event-putovanja, posjete gradovima te krstarenja. Tvrtka je u vlasništvu Coop Genossenschaft iz Basela i DER Touristik Central Europe GmbH iz Kölna. Svoju katalošku i flyer ponudu nudi na 1.000 prodajnih mjesta u njemačkom govornom području Švicarske te im se ponuda preko interneta može odmah i bukirati.

Poslovna putovanja

Među organizatore putovanja koji nude organizaciju poslovni putovanja ubrajaju se American Express Global Business Travel, BCD Travel, bta first travel ag i Carlson Wagonlit Travel.

Incoming turizam

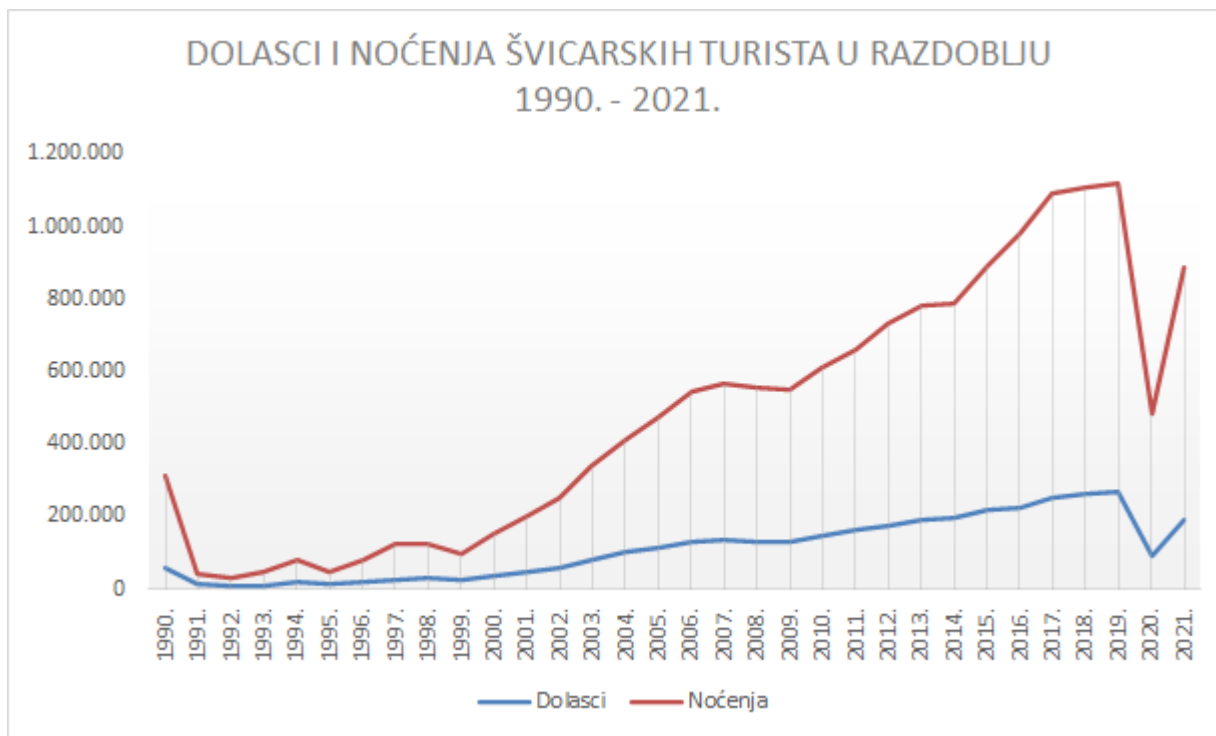
U incoming segmentu glavnu ulogu igra Schweiz Tourismus - nacionalna organizacija za marketing i prodaju putovanja, odmora i kongresa u Švicarskoj. Buking se odvija direktno preko Switzerland Travel Centre – posrednika incoming putovanja unutar Schweizer Tourismus. Pored Schweiz Tourismus u ovom segmentu posluju još Kuoni Incoming, MCI Group i Bucher Reisen.

DOPRINOS TRŽIŠTA UKUPNOM HRVATSKOM TURISTIČKOM REZULTATU

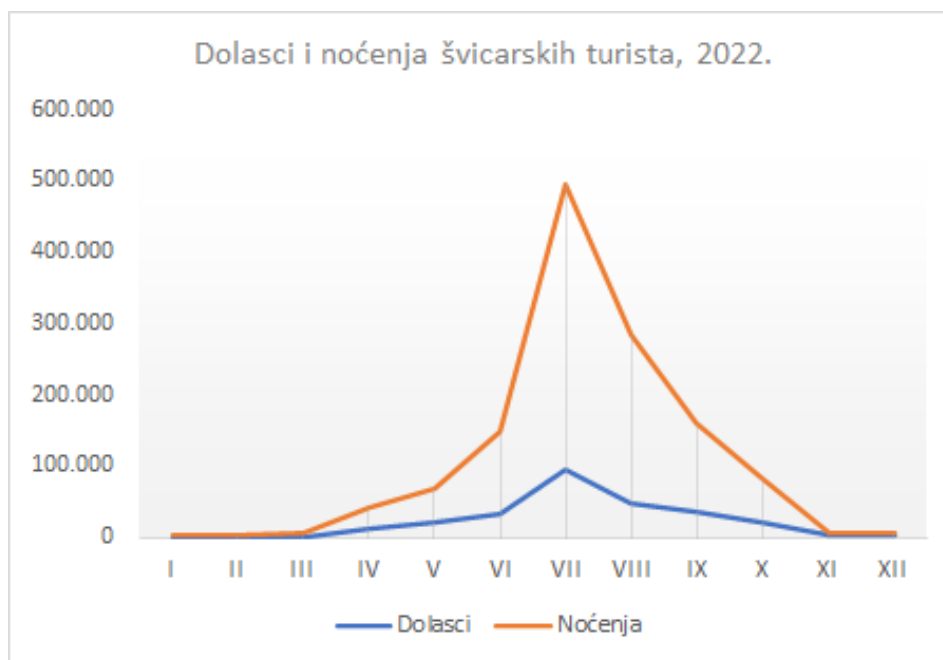
ŠVICARSKA	Dolasci			Noćenja		
		indeks	1990.=100		indeks	1990.=100
1990.	56.904		100	310.108		100
1991.	13.524	24	24	40.811	13	13
1992.	7.418	55	13	30.700	75	10
1993.	9.702	131	17	46.245	151	15
1994.	17.630	182	31	81.639	177	26
1995.	12.405	70	22	50.080	61	16
1996.	20.000	161	35	81.000	162	26
1997.	26.677	133	47	123.811	153	40
1998.	28.758	108	51	126.588	102	41
1999.	24.227	84	43	98.366	78	32
2000.	36.223	150	64	154.107	157	50
2001.	46.026	127	81	202.057	131	65
2002.	60.607	132	107	251.907	125	81
2003.	82.883	137	146	340.144	135	110
2004.	103.686	125	182	412.054	121	133
2005.	113.909	110	200	473.309	115	153
2006.	129.737	114	228	544.208	115	175
2007.	134.312	104	236	563.905	104	182
2008.	132.736	99	233	557.968	99	180
2009.	129.737	98	228	550.120	99	177
2010.	149.176	115	262	613.441	112	198
2011.	161.511	108	284	659.862	108	213
2012.	176.063	109	309	730.373	111	236
2013.	191.010	108	336	783.727	107	253
2014.	193.957	102	341	786.846	100	254
2015.	219.165	113	385	891.133	113	287
2016.	224.444	102	394	981.007	110	316
2017.	250.601	112	440	1.088.400	111	351
2018.	264.865	106	465	1.106.396	102	357
2019.	268.206	101	471	1.116.959	101	360
2020.	90.593	34	159	486.431	44	157
2021.	193.789	214	341	884.667	182	285

IZVOR: DZS - komercijalni smještajni kapaciteti

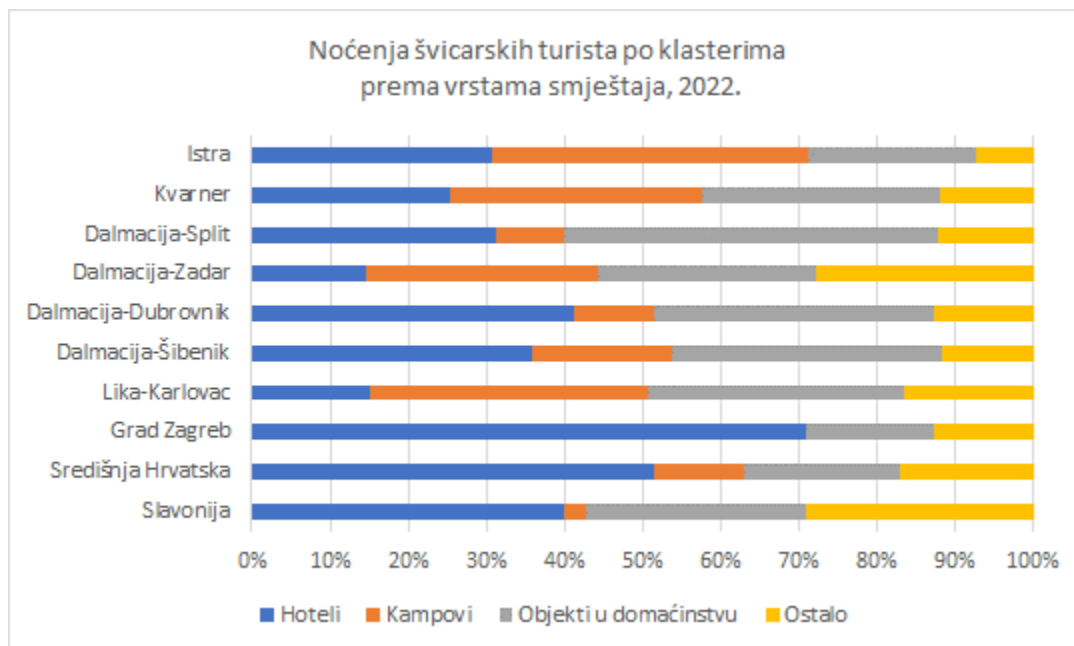
IZVOR: DZS - komercijalni smještajni kapaciteti

REZULTATI 2022. PREMA SUSTAVU eVISITOR (svi kapaciteti)

Promet po klasterima

	Dolasci	Noćenja
Istra	77.609	454.295
Kvarner	47.934	211.159
Dalmacija-Split	47.632	205.079
Dalmacija-Zadar	20.090	114.036
Nautika	11.891	88.472
Dalmacija-Dubrovnik	20.968	76.657
Dalmacija-Šibenik	12.672	59.938
Lika-Karlovac	17.621	54.880
Grad Zagreb	16.042	31.323
Središnja Hrvatska	3.762	7.828
Slavonija	2.715	5.246
Ukupno	278.936	1.308.913

Top destinacije

Grad općina	Noćenja
Rovinj	87.467
Split	52.311
Poreč	50.185
Dubrovnik	42.689
Umag	40.613
Medulin	38.336
Pula	37.934
Zagreb	31.323
Mali Lošinj	30.223
Zadar	30.024

Dolasci po dobi i spolu

	muškarci	žene
0-5 godina	2,4%	2,2%
6-11 godina	3,2%	3,0%
12-17 godina	3,1%	3,2%
18-24 godina	4,4%	4,7%
25-34 godina	8,8%	8,6%
35-44 godina	8,0%	7,2%
45-54 godina	8,3%	7,6%
55-64 godina	8,0%	6,8%
> 65 godina	5,9%	4,7%

Aktualni imidž Hrvatske – kakve su promjene u percepciji Hrvatske, generalno te u kontekstu turističkih sezona 2021. i 2022.

Hrvatska je na tržištu Švicarske prepoznata turistička zemlja koja je do 2020. godine bilježila konstantni rast broja dolazaka i noćenja švicarskih gostiju. Potencijal na švicarskom tržištu leži u plasmanu ponude povijesnih i kulturnih gradova, prirodne baštine, eno-gastro ponude, ponudi evenata, ponudi novih sadržaja na plažama i dr. Gosti iz Švicarske ljubitelji su aktivnog odmora i sporta te se u ovom dijelu otvara mogućnost rasta tržišta.

Uslijed COVID pandemije i njome uzrokovane krize u 2020. godini, na tržištu je bila primjetna suzdržanost kod donošenja odluka o destinacijama za provođenje godišnjeg odmora u 2021. godini.

Unatoč prisutnom interesu izostajao je konkretan buking te se on s otvaranjem granica i uvođenjem COVID putovnica realizirao kratkoročno. Do sredine prosinca 2021. godine sa švicarskog tržišta ostvareno je 73% dolazaka i 81% noćenja iz cijele 2019. godine, dok je broj dolazaka u odnosu na cijelu 2020. godini porastao za 108,6%, a broj noćenja za 73,6%

U 2022. godini vidljiv je pozitivan pomak te povećanje broja dolazaka švicarskih turista kroz cijelu godinu. Nastavno na ukidanje ograničenja putovanja u inozemstvo te znatno smanjenje mjera protiv širenja korona virusa u cijeloj Europi tijekom ožujka 2022. godine i na tržištu Švicarske se bilježi raniji dolazak gostiju u Hrvatsku u odnosu na 2021. godinu, naime već u ožujku, dok je u 2021. godini veći turistički promet prema Hrvatskoj iz Švicarske krenuo u svibnju. Švicarski gosti su time u 2022. godini u Hrvatskoj ostvarili 99% dolazaka iz 2019. godine te rast od 4,2% noćenja u odnosu na 2019. godinu.

Omjer između organiziranih i individualnih dolazaka u Hrvatsku u 2021. i 2022. ²¹

Omjer između organiziranih i individualnih dolazaka u Hrvatsku u 2018. i 2019. godini iznosio je 27%:73% u korist individualnih dolazaka. Tijekom turističke 2020. godine ovaj omjer se promijenio te je udio organiziranih dolazaka iznosio 20%, a udio individualnih dolazaka 80%.

Tijekom 2021. godine udio organiziranih dolazaka iznosio je 21%, a udio individualnih dolazaka 79% te se taj omjer u 2022. godini nije znatno promijenio kada je udio organiziranih dolazaka iznosio 23%, a individualnih dolazaka 77%.

Dolasci i noćenja prema organizaciji dolaska 2019./2018

	01.01.2019.-31.12.2019.			01.01.2018.-31.12.2018.			Godišnji indeks	
	Dolasci	Noćenja	udio dolasci	Dolasci	Noćenja	udio dolasci	Dolasci	Noćenja
Agencijski	74.556	335.469	27%	75.174	341.345	27%	99,18%	98,28%
Individualno	206.551	918.848	73%	201.711	894.577	73%	102,40%	102,71%
Ukupno:	281.107	1.254.317	100%	276.885	1.235.922	100%	101,52%	101,49%

Dolasci i noćenja prema organizaciji dolaska 2020./2019

	01.01.2020.-31.12.2020.			01.01.2019.-31.12.2019.			Godišnji indeks	
	Dolasci	Noćenja	udio dolasci	Dolasci	Noćenja	udio dolasci	Dolasci	Noćenja
Agencijski	20.007	113.580	20%	74.556	335.469	27%	26,83%	33,86%
Individualno	78.555	472.775	80%	206.551	918.848	73%	38,02%	51,42%
Ukupno:	98.562	586.355	100%	281.107	1.254.317	100%	35,05%	46,72%

Dolasci i noćenja prema organizaciji dolaska 2021./2020.

	01.01.2021.-31.12.2021.			01.01.2020.-31.12.2020.			Godišnji indeks	
	Dolasci	Noćenja	udio	Dolasci	Noćenja	udio	Dolasci	Noćenja
			(dolasci)			(dolasci)		
Agencijski	44 159	225 093	21%	20 007	113 580	20%	220,70%	198,18%
Individualno	162 960	796 437	79%	78 555	472 775	80%	207,39%	168,44%
Ukupno:	207 119	1 021 530	100%	98 562	586 355	100%	210,09%	174,20%

²¹ Izvor: HTZ sustav e-Visitor

Dolasci i noćenja prema organizaciji dolaska 2022./2021.

	01.01.2022.-31.12.2022.			01.01.2021.-31.12.2021.			Godišnji indeks	
	Dolasci	Noćenja	udio	Dolasci	Noćenja	udio	Dolasci	Noćenja
			(dolasci)			(dolasci)		
Agencijski	64 025	308 945	23%	44 159	225 093	21%	144,99%	137,25%
Individualno	214 772	999 312	77%	162 960	796 437	79%	131,79%	125,47%
Ukupno:	278 797	1 308 257	100%	207 119	1 021 530	100%	134,61%	128,07%

Zrakoplovna povezanost s Hrvatskom tijekom 2022. godine – komentar tržišnih promjena i okolnosti

Zrakoplovni čarteri u 2022.

Čarter program organizatora putovanja High Life Reisen za Pulu realiziran je u razdoblju od sredine svibnja do početka listopada 2022. godine. Ostvarena je 21 rotacija te ukupno 1.098 dolazaka sa 8.617 noćenja.

Redovne linije i niskotarifni prijevoznici u 2022.

- Redovna linija Croatia Airlines iz Züricha za Zagreb, Pulu, Dubrovnik i Split
- Niskotarifna linija Easyjet iz Basela i Ženeve za Dubrovnik, Pulu i Split te iz Basela za Zadar
- Niskotarifna linija Ryanair iz Basela za Zagreb

TURISTIČKA SEZONA 2023. – OPĆI POKAZATELJI

Preliminarna procjena turističkog tržišta/ukupnih odlazaka na godišnji odmor u inozemstvo u 2023.

Rezultati istraživanja BKA provedenog prema narudžbi Državnog sekretarijata za gospodarstvo Švicarske, ukazuju na to da će se u Švicarskoj razina ostvarenih noćenja iz 2019. godine dostići 2023./2024. godine. Volja i spremnost za putovanja u Švicarskoj je i dalje na visokoj razini te je vidljiv trend povećanja korištenja godišnjeg odmora u inozemstvu u odnosu na prethodne godine.

Za odlazak na godišnji odmor i dalje se najčešće koristi vlastiti automobil, te se bilježi i porast korištenja zračnog prijevoza u odnosu na prethodnu godinu.

Među destinacije u koje su Švicarci putovali tijekom 2022. godine ubrajaju se na prvom mjestu Švicarska te susjedne zemlje i bliže destinacije poput Italije, Francuske., Njemačke, Austrije Grčke, Španjolske Hrvatske, Portugala, Turske i Nizozemske.

Preliminarna procjena redosljeda omiljenih destinacija u 2023. tj. odnosa putovanja na relaciji domaće destinacije/inozemstvo

Prema istraživanju koje je provedeno od strane Allianz Partners, među destinacije u koje Švicarci žele putovati ubrajaju se Italija, Francuska, Švicarska, Grčka, Španjolska, Austrija, Hrvatska,

Njemačka, ali i daleke destinacije poput Amerike, Australije, Maldiva, Kanade, Novog Zelanda, Islanda i Tajlanda.

Prognoze organizatora putovanja i zrakoplovnih prijevoznika za 2023.

Nastavno na energetske krizu i rast inflacije, istraživanja pokazuju kako si određeni slojevi stanovništva u ovim uvjetima više neće moći priuštiti putovanja, pogotovo jer su i troškovi samih putovanja povećali.

Dio populacije koji si je u 2022. godini mogao priuštiti putovanja, u 2023. godini će više razmišljati o štednji te se predviđa da će oprez prevladati nad potrebom nadoknade propuštenih putovanja u prethodnim godinama.

TURISTIČKA SEZONA 2023. – HRVATSKA

Okvirna procjena ukupnog broja dolazaka i noćenja u Hrvatskoj u 2023

Unatoč okolnostima globalne pandemije u Europi i Švicarskoj u 2021. godini te energetske krizi, rastu inflacije te ukrajinske krizi u 2022. godini u Hrvatskoj su s tržišta Švicarske gotovo dostignuti rezultati dolazaka iz 2019. godine dok su noćenja ostvarila rast od 4,2% u odnosu na 2019. godinu.

Unatoč rastu cijena uzorkovanom ukrajinskom krizom te slijedom nje i energetske krizom, ukoliko u Europi i svijetu ne dođe do novih, dodatnih poremećaja gospodarstva i sigurnosne situacije, uz kontinuiran jake marketinške kampanje i kampanje sa strateškim partnerima na tržištu te održavanjem kvalitete smještaja i usluga u Hrvatskoj, možemo očekivati najmanje realizaciju turističke sezone iz 2022. godine.

Mjere koje bi prema mišljenju organizatora putovanja i drugih ključnih poslovnih dionika (prijevoznici, udruge/udruženja u turizmu i sl.) trebalo poduzeti u 2023.

- Visok stupanj svijesti o daljnjoj mogućnosti zaraze korona virusom.
- Omogućavanje optimalnih higijenskih mjera u destinaciji i turističkim objektima, ali i svi ostalim javnim objektima.
- Zadržavanje stabilnosti cijena, povoljnog omjera cijene i usluge te dodatna vrijednost ponude.
- Zadržavanje postojeće visoke kvalitete ponude i investiranje u njeno unaprjeđenje
- Daljnja ulaganja u uvođenje visokih ekoloških standarda usmjerenih očuvanju prirodnog okoliša. Održivi razvoj i očuvanje prirode na austrijskom tržištu sve su prisutniji i sve važniji faktori pri biranju destinacije za godišnji odmor. Klimatske promjene, energetska kriza i usmjeravanje ka obnovljivim izvorima energije zauzimaju sve veće značenje pri razmišljanjima i odlukama o odabiru odmorišne destinacije.
- Usmjeravanje turističke ponude Hrvatske prema pozicioniranju zemlje kao sigurne destinacije s raznolikom, atraktivnom kulturno-povijesnom ponudom, programima za aktivni odmor i sport te eno-gastro ponudom.